

# 3 ДНЕМ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА!



# ВЛАДА І ЧАС

ГАЗЕТА В ГАЗЕТІ



## ВІТАЄМО!

Керівництво Житомирської облради, облорганізації Народної Партії та редакція газети «Эхо» щиро здоровлять з днем народження депутатів облради **Сергія Володимировича Васьківського** (16.06) та **Ігоря Геннадійовича Фадєєва** (19.06).

Щастя, здоров'я вам, шановні. Нових здобутків на депутатській ниві!

В університеті чітко дотримуються норми, аби з числа всіх студентів державною формою навчання було охоплено не менше половини.

- Цей показник, - продовжує розповідь Микола Мефодійович - становить у межах 55-57%. На державне навчання потрапляють найбільш здібні (відповідно до тестування) абітурієнти, близько 25% місць надаємо тим, хто має цільове направлення управління освіти з сільської місцевості з оцінками в атестаті не нижче семи балів, а також пільговиків - вихідці з Чорнобильської зони і діти-сироти. Серед «цільовиків» з направленнями завжди є конкурс, оскільки у нас на одне місце 2-3 кандидати. Навіщо? По-перше, трапляються випадки, коли частина з них не виявляє належних знань і, очевидно кажучи, провалює тестування. По-друге, в такий спосіб ми даємо можливість навчатися на державній основі справді кращим з кращих. Інколи у «цільовиків» середній бал вступних іспитів перевищує прохідний бал на загальних підставах. Тоді вони можуть бути зараховані на навчання автоматично нарівні з іншими.

Результатом традиційно високої в університеті вимогливості щодо знань абітурієнтів є відповідні популярність і рейтингові показники вузу. Це за колишнього Союзу вважалося цілком закономірним, що Житомирський педінститут ім. І. Франка (тодішня його назва) постійно посідав перші місця серед споріднених закладів за кількістю різних нагород. Нині у цьому відношенні мало що змінилося. Хоча конкуренція серед численних університетів наразі є жорсткішою, однак минулого року Держуніверситет ім. І. Франка також став кращим за студентськими науковими роботами. В усі часи і понині, скажімо, житомирських фахівців з англійської мови визнають найбільш підготовленими серед решти вузів України. Окремою великою темою є потужна матеріальна база університету, що постійно удосконалюється, насичене дозволя для молоді тощо. Усе це вартє додаткових досліджень та публікацій. Наша тема наразі - новація у вищій освіті в цілому та

європейськими стандартами не буде довготривалим. Може, рік, два... Не більше. Бо підготовка спеціалістів суто з класичних фізики, математики, біології і т.д. - майбутнє загальної освіти. І до нього у вузі потихеньку готуються.

### КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА. ЩО ЦЕ ТАКЕ?

Основою Болонського процесу в галузі освіти є запровадження кредитно-модульної системи. ЖДУ ім. І. Франка протягом трьох років є учасником всеукраїнського експерименту, і поточного року всі першокурсники університету навчаються за цією системою. Науковці і викладачі значно випереджають нормативно-правову діяльність свого галузевого міністерства й уряду в цілому. Але без їхніх рішень цікава, корисна і неминуча справа, на жаль, гальмується. Саме викладачі виконують великий обсяг додаткової роботи з нового методичного забезпечення. Вони міняють усю традиційну навчальну документацію. З кожної спеціальності готують об'ємний інформаційний пакет з вичерпною характеристикою усього процесу формування спеціаліста, починаючи з опису даних про вуз, факультет і т.д.

Кожний викладач автоматично стає куратором, оскільки всі студенти працюють за індивідуальними планами і потребують постійної допомоги та опікунства з освоєння програм. Оплата праці за години кураторства сягає більше півсотні ставок викладачів. Але фінансування досі немає. Його ще ніхто не коригував стосовно кредитно-модульної системи. Уся новація тримається винятково на ентузіазмі та самопожертві викладачів і постійних пошуках адміністрації університету резервних можливостей.

Таяк би там не було, кредитно-модульна система приваблює новизною і незрівнянно вищим якісним рівнем освіти. В її основі - можливість кожному самому формувати себе як спеціаліста. Просто кожен зобов'язаний вчитися, і лише тоді він вбудується фахово. Поняття «свобода», яке частина молоді ототожнює з нічогонеробством, за кредитно-модульною системою навчання набуває реального, суто гегелівського змісту: усві-

дінням на безоплатну форму навчання.

З'ясувалося, що найбільшим симптомом кредитно-модульної системи є декан факультету соціальної психології Олександр Леонідович Музика, студенти якого ось уже протягом трьох років опановують цей європейський стандарт.

### ЦЯ ПРЕСТИЖНА СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ...

Психологію Олександр Леонідович називає фактором, завдяки якому суспільство повертається обличчям до людини. Факультет модний. Тут готують спеціалістів із соціальної педагогіки, психології, практичної психології і менеджменту організації (іншими словами - психології управління). Конкурс - чотири-п'ять осіб на місце державної форми навчання.

Не існує жодних проблем щодо працевлаштування випускників факультету. Зарплата фахівців - від мінімальної у дитячих садках до в десятки разів вищої у комерційних структурах, таких, як, скажімо, кадрові агентства. Декан вважає, що соціальним психологом може стати будь-хто. Хоча розповідає, що в США, наприклад, іншої думки: успішним психологом буде той, хто має власну сім'ю, дітей!... сексуально задоволений. Тобто людина, у котрої відсутні особисті проблеми. Тільки за цієї умови психолог не зможе переносити їх на інших людей, а отже, слугуватиме для них надійним помічником.

- Наша вища освіта, - переконаний Олександр Музика, - певною мірою виконує функції служби зайнятості населення. А вже близько 90% випускників шкільствують до вузів, і більшість з них не закликанням, аби лише не потрапити в категорію безробітних та заодно одержати бодай якийсь диплом. Значимість вищої освіти девальгується. На Заході майже половина студентів через кредитно-модульну систему не в змозі одержати заповнений диплом. В такий спосіб проходить відбір кращих з них, а в кінцевому результаті їхні спеціалісти безперечно більш підготовлені. В Україні що селекцію щодо випускників педагогічних вузів вимушені робити школи, технологічних - підприємства... Болонський процес вирівнює освіту. Вже сьогодні Польща беззастережно приймає

сандр Леонідович, - є безнадійне наразі відставання рівня підготовки випускників шкіл щодо вимог вузу. Йдеться не стільки про набуті знання, скільки про вміння і готовність приймати самостійні рішення. А вже саме на цьому базується вся кредитно-модульна система. Студенту надають право вибору: працювати над собою щоденно і здобувати спеціальність або не працювати. Третього немає. Вибирати - це брати відповідальність на себе. А в школах, сім'ях, на вулиці за наших дітей вибір роблять вчителі, батьки, друзі, родичі, мільйонер... Будь-хто, тільки не самі діти.

### ІНШОГО НЕ ДАНО

...Перший свій вибір людина зробила з наданої Богом можливості: куштувати чи не куштувати яблуко з дерева пізнання добра і зла. Його наслідки спокутаємо й понині, і, очевидно, так буде до скону світу...

І досі у щоденному житті, у великому і малому, кожний з нас постійно обирає котрийсь із варіантів, запропонованих тією чи іншою ситуацією. Болонський процес у вищій освіті знімає з права вибору всі напівтони й відтінки (родинні, національні, фінансові, будь-які інші) та ставить питання що називається руба: вчитися чи не вчитися? Так є прийнятні там, у них... Це розпочалося й у нас. Якщо, звичайно, не сплотивимо...

І наостанок старий армійський анекдот з діалогу між сержантом і новобранцем: «Ну, розкажи, служивий, які роботи можеш виконувати?». - «Можу, пане сержанте, яму копати!». - «Добре. Яку ще роботу вмієш виконувати?». - «Ще можу, пане сержанте, яму не копати!». Котру з цих двох робіт виконував солдат упродовж всієї служби, здогадатися неважко...

Вузівські «сержанти» за Болонського процесу самі перебуватимуть перед постійною дилемою: самовдосконалюватися чи поступитися місцем більш працелюбному? А проблему «копати» чи «не копати» кожний студент-новобранець мусить вирішувати самостійно. Тут іншого не дано...

Антон БЕЗДІТКО

**Пресловута пісенька-жарт «Від сесії до сесії живуть студенти весело» за рік-два кане в Лету. Так само, як і знаменита студентська формула з походу за знаннями з трьох літер «за: зазубрив, здав, забув...**

**Україна приєдналася до Болонського процесу у вищій освіті, відповідно до якого живуть студенти всіх західноєвропейських держав.**

### КОЛИСКА ОСВІТЯНСЬКИХ КАДРІВ

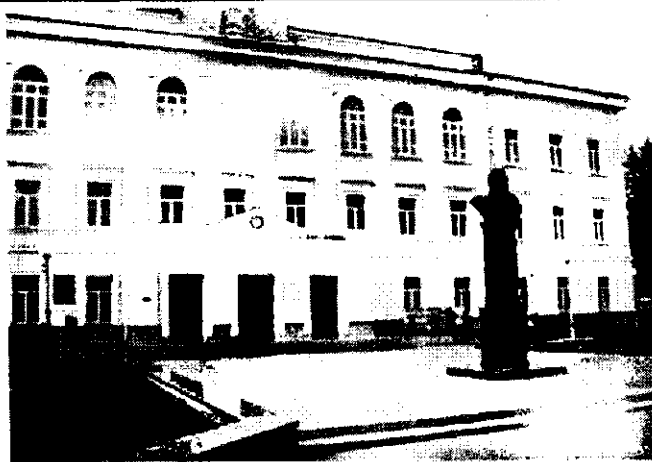
Отож що очікує нинішніх студентів українських вузів, а особливо завтрашніх абітурієнтів у зв'язку з нашим приєднанням до європейських процесів в освіті, автор цих рядків з'ясував у стінах одного з найпрестижніших університетів Житомирщини - Державного університету ім. І. Франка.

Проректор з навчальної роботи Микола Мефодійович Осадчий на запитання щодо спеціальностей, які цьогоріч опануватимуть в університеті, несподівано сказав:

- Ми самі ще не знаємо, - і, на мій подив, продовжив, - чекаємо вердикту Міносвіти України. Якщо раніше ми готували, скажімо, вчителів математики і фізики, фахівців з навчання інших кількох предметів, то нині, згідно з європейськими стандартами, це має бути або вчитель лише математики, або вчитель лише фізики... Європі невідомі проблеми українського села, де один і той же вчитель навчас дітей кількох предметам, часто навіть не зі свого профілю. Там готують вузьких спеціалістів з глибокими знаннями. Ці вимоги відтепер узаконені і в Україні. Наш вуз за ними працює третій рік.

Такою вже є доля Держуніверситету ім. І. Франка. Тут в числі перших в Україні розпочали запроваджувати тестування знань замість традиційного опитування. А коли переконалися, що ця форма оцінювання є ефективнішою, то одразу всі екзамени звели до тестування, в т.ч. й вступні.

### ДЕЩО З ПРАКТИКИ ВСТУПУ



# ВЧИТИСЯ ЧИ НЕ ВЧИТИСЯ?

## ГРОШІ ВЖЕ НЕ ДОПОМАГАТИМУТЬ: ПРИЙШОВ ПРОЦЕС - БОЛОНСЬКИЙ...

ЖДУ ім. І. Франка зокрема.

Отож, як повідав М. Осадчий, університет перебуває в очікуванні визначення Міносвітою України плану прийому та назв спеціальностей, за якими й формуватимуть цьогорічних першокурсників. Сподівання ґрунтуються на потребі нашої ще неєвропейської дійсності - щоб і надалі зберегти можливість поєднувати в одному спеціалістові, наприклад, математику і фізику, математику і основи інформатики чи біологію та хімію тощо. Погодитися вища освітянська інституція пролонгувати теперішню практику підготовки вчителів чи остаточно розпрощається з нею і перейде на рейки європейського курсу - вирішити це буквально за два тижні.

Однак у університеті є певні тощо, що, зважаючи на

домлена необхідність. І жодних інших трактувань не допускає.

Суть така. Кожна дисципліна розбита на окремі кредити обсягом по 36 годин. Половину часу студент відпрацює в аудиторії (лекції і практичні заняття), стільки ж він має працювати самостійно. Всю роботу студента: відвідування занять в аудиторії, активність на семінарах, виступи і реферати, участь у науковій роботі тощо - оцінюють балами за спеціальною шкалою. Необхідно набрати певну кількість балів, щоб бути допущеним до здачі екзаменів, а успішний студент може закінчити університет, не здаючи при цьому жодної екзаменаційної сесії. Більше того, якщо він розпочинав навчання на контрактній основі, а в його процесі за особистим рейтингом вийшов у лідери, то має можливість бути переве-

до своїх вузів наших другокурсників. Так само ставляться до нашого університету й у Німеччині. Кредитно-модульна система дозволяє накопичувати кредити знань будь-де. Скажімо, можна розпочати здобувати вищу освіту в Україні, продовжити її у Нідерландах, а закінчити в Англії чи деінде. Як це було колись, у дореволюційні часи. Але якщо ти не зумів протягом семестру набрати мінімуму кредитів, тебе відраховують з навчання. Тоді прощайся з вузом або плати за навчання знову і починай спочатку. Без щоденної праці за цією системою вуз закінчити неможливо.

### НЕ ХОЧЕШ ВЧИТИСЯ - НЕ МАРНУЙ ЧАСУ...

Власне, у цьому, на думку Олександра Леонідовича, й полягає незрівнянно вища відповідальність студента за освоєння навчальної програми. Повторна оплата, якщо є така можливість, більше дисциплінуватиме. А ще краще, коли студент навчається за власноруч зароблені кошти. Таких на факультеті кілька чоловік. Ім не потрібно нагадувати про навчання. Вони самі ставлять перед викладачами вищі, ніж решта однокурсників, вимоги щодо роботи з ними...

Болонський процес також селекціонуватиме й викладачів. У Європі персональна відповідальність викладачів вузів зафіксована у дипломах випускників. Наприклад, у графі, де йдеться про проходження практики, обов'язково вказують прізвище професора-супервізора. Його підпис - рекомендація вищого ґатунку під час влаштування на роботу. І зворотній зв'язок: невдалий фахівець завдає непоправної шкоди репутації професора. З таких чинників, очевидно, й виникають оті 50% «вічних» студентів вузів Заходу.

У Держуніверситеті ім. І. Франка наразі не можуть відраховувати студентів за нездачу модульних робіт, тобто за неуспішність: хоча кредитно-модульну систему освоюють уже третій рік, але освітнє законодавство в нас залишається старим.

- Складною проблемою є відсутність певних